

Ympäristönsuojelulain 175 §:n mukainen määräys ja uhkasakon asettaminen, Javiko Oy

Lupa- ja valvontalautakunta 31.10.2023 § 108
803/11.04.00/2023

Valmistelija: ympäristönsuojelusihteri Päivi Pöyhönen, puh. 0400 569 811

Taustaa

Javiko Oy:llä on kettutarhan toimintaa koskeva Laukaan kaavoitus- ja rakennuslautakunnan 21.12.2016 tarkastama ympäristölupa kiinteistölle Seriola (410-406-11-172). Tarhan yhteydessä on tilarehustamo. Yritys on ollut luvan myöntämisen aikaan 27.10.2006 nimeltään Wite Trans Oy, muuttanut nimeään Tiituspohjan Turkistarha Oy:ksi ja on nykyään Javiko Oy.

Asian käsittely

Säännöllisen valvonnan yhteydessä 12.6.2023 havaittiin useita epäkohtia mm. varjotalojen välit olivat vettyneet ja [REDACTED] lantala oli ollut pidempään tyhjentämättä, joiden korjaamisesta annettiin **kehotus 22.6.2023**. Annetun kehotuksen mukaan tulee 1.8.2023 mennessä mm:

- varjotalojen välit tulee niittää ja salaojituksen toimivuus tulee tarkistaa, vettyneiden välien kantavuutta tulee parantaa sorastuksella
- [REDACTED] lantala ja virtsasäiliö tulee tyhjentää ja rakenteet tarkastaa sekä dokumentoida valokuvin, tyhjennyksen suorittamisesta tulee ilmoittaa ympäristönsuojeluun

Edellä mainittuun kehotukseen liittyen tarhalla suoritettiin **tarkastus 11.8.2023**, jolloin havaittiin, että edellä mainitut kehotuksen kohdat olivat noudattamatta. [REDACTED] vuokralantala ei oltu tyhjennetty eikä salaojituksen toimivuutta tarkastettu. Varjotalojen välit olivat muutamaa lukuun ottamatta vettyneet ja pintavedet varjotalojen väleistä olivat lammikoituneet välien eteläpäähän. Toiminnanharjoittaja kertoi, että lantala tullaan tyhjentämään ja levittämään pellolle syksyn aikaan, kehotuksen jälkeen ei ole löytynyt peltoa, jolle sen olisi voinut sijoittaa. Lantalan takana olevan virtsasäiliön tyhjennystä selvitetään.

Hän myös kysyi mahdollisuutta käyttää varjotalojen välien kantavuuden parantamiseen betonimurskettä. Asia luvattiin selvittää, mutta todettiin, että ennen kuin hyödyntämismenettely voidaan hyväksyä, tulee varjotalojen välien salaojitus kunnostaa toimivaksi ja rakennusluvassa esitetyn kaltaiseksi ja sen tulee myös täyttää ympäristöluvan edellytykset.

Asiassa annettiin uusi **kehotus 16.8.2023**, jossa edelleen todettiin, että varjotalojen välisen salaojituksen toimivuus tulee tarkastaa niin, että salaojaputkistojen purkupäät ovat nähtävissä ja [REDACTED] lantala tulee tyhjentää, myös virtsasäiliön osalta, ja rakenteiden tiiveys tulee tarkastaa. **Tarkastuksella 6.9.2023** havaittiin, että pintavesien johtamiseen varjotalojen välistä tarkoitettuja kulkureitin alittavia putkia oli kaivettu esille, mutta salaojitusta ei ole tarkistettu, eikä salaojaputkien päitä kaivettu esille. [REDACTED] lantala ei oltu myöskään tyhjennetty. Kehotuksen laiminlyönnistä laitettiin toiminnanharjoittajalle **kuulemiskirje 14.9.2023**.

Javiko Oy on antanut **kirjallinen selityksen 13.10.2023**, jonka mukaan salaojitus aiotaan uudistaa, Leustun Kaivu Ky:tä on pyydetty käymään ja arvioimaan työn määrä ja aikataulu, salaojitusta on pyydetty tekemään kiireellisenä tänä syksynä. [REDACTED]

lantala tyhjenetään selityksen mukaan tämän vuoden puolella ja rakenteet tarkistetaan, kun oman aikataulunsa ja peltojen kantavuuden mukaan sen ehtii tehdä. Selityksen mukaan sopimus on tehty lantalasta ja virtsasäiliön tyhjennys ei kuulu sopimukseen, laatalle viedään ainoastaan lantaa.

oheismateriaalina

- Ympäristölupa, Javiko Oy, kaavoitus- ja rakennuslautakunta 21.12.2016
- Muistio säännölliseen valvontaan liittyvästä tarkastuksesta 12.6.2023 valokuvineen, Javiko Oy
- Muistio 22.6.2023 annetun kehotuksen johdosta tehdystä tarkastuksesta valokuvineen, Javiko Oy
- Muistio tarkastuksesta 6.9.2023 valokuvineen, kehotuksen noudattaminen, Javiko Oy
- Vastaus (selitys) kuulemiseen 13.10.2023, Javiko Oy
- lantalan pohjapiirros
- Varjotalojen leikkauskuvat

Esittelijä

Ympäristötoimenjohtaja Jukka Lappalainen

Päätösehdotus

Koska Javiko Oy ei edellä kuvatulla tavalla ole noudattanut annettuja kehotuksia, määrää Laukaan lupa- ja valvontalautakunta YSL 175 §:n nojalla Javiko Oy:lle seuraavat päävelvoitteet ja asettaa näiden tehosteeksi juoksevan uhkasakon.

Päävelvoite 1

Javiko Oy:n tulee tarkistuttaa asiantuntijalla varjotalojen välisen salaojituksen toimivuus. Tarkastuksesta tulee laatia raportti ja mikäli raportin nojalla on tarpeellista, korjata salaojitusta sekä lisätä maaperän kantavuutta varjotalojen välissä. Päävelvoitetta tulee noudattaa vuoden 2023 loppuun mennessä.

Perusteet

Ympäristöluvan lupamääräys 4:

4. Valumavesien käsittely

Varjotalojen välit tulee pitää riittävän kuivina ja kantavina kaikissa olosuhteissa, niin ettei vesi pääse huuhtelevaan lanta-alustoja. Tarvittaessa kantavuutta on parannettava sorastuksella. Varjotalojen välin tulee olla salaojitettu, ja salaojitus tulee pitää kunnossa ja toimivana. Salaojien vedet tulee johtaa ympärysojiin, jotka on pidettävä kunnossa.

Salaojien toimittamuuudesta saattaa aiheutua maaperän ja pohjaveden pilaantumista. Vedet varjotalojen välistä johdetaan ympärysojaan ja edelleen Multajokeen, josta ne kulkeutuvat Leppäveden Ilveslahteen. Toimimattomasta salaojituksesta saattaa aiheutua myös vesistön pilaantumisen vaaraa. Turkistarhalla ei ole tarha-alueen valumavesien käsittelyjärjestelmää.

Päävelvoite 2

lantala tulee tyhjentää lannasta ja lantalan rakenteet tarkastaa, tarkastus tulee dokumentoida valokuvin ja tyhjennyksestä ja tarkastuksesta tulee ilmoittaa ja toimittaa kuvat valvontaviranomaiselle. Mikäli tarkastuksen perusteella kuivalantalan puolelta on yhteys virtsasäiliöön, tulee myös se tyhjentää. Tyhjennys tulee jatkossa tehdä vuosittain lupamääräyksen 2 mukaisesti. Päävelvoitetta tulee noudattaa vuoden 2023 loppuun mennessä.

Perusteet

Ympäristöluvan lupamääräys 2:

2. Lannan poisto ja varjotalojen alustan suotovesien käsittely ja hyödyntäminen
Varjotalojen alle kertynyt lanta tulee poistaa vähintään kaksi kertaa vuodessa keväällä toukokuun loppuun mennessä ja syksyllä marraskuun loppuun mennessä. Lannanpoiston yhteydessä varjotalojen alle tulee lisätä kuivikkeita vähintään 15 cm:n kerros. Kuivikkeesta vähintään puolet tulee olla turvetta. Kuivikkeita on lisättävä lanta-alustoihin tarvittaessa myös lannanpoistojen välissä.

Lannan varastointia varten 850 siitosketulle tulee olla kuivalantalatilavuutta vähintään 425 m³. Lantalan rakenteet tulee tarkastaa vuosittain tyhjennyksen yhteydessä ja tehtävä tarvittavat korjaukset. Lantala on tyhjennettävä vuosittain. Varjotalojen yhteydessä on oltava umpisäiliötilavuutta varjotalojen alustan suotovesille vähintään 16 m³ (0,01 m³/varjotalometri). Umpisäiliöt on tyhjennettävä tarpeeksi usein, kuitenkin vähintään kerran vuodessa.

Määräys vuosittaisesta lannan poistosta ja lantalan rakenteiden tarkistamisesta on annettu ympäristöhaittojen ehkäisemiseksi. Myös nitraattidirektiivin mukaan lannan varastointitilat tulee tyhjentää vuosittain ja lantalan rakenteet tarkistaa. Javiko Oy on tehnyt vuokrasopimuksen lantalasta, lantalan rakenteisiin kuuluu myös virtsasäiliö. Mikäli kuivalannan varastointitilasta on yhteys virtsasäiliöön, kuten lantalan rakennuspiirruksissa on esitetty, kuuluu myös virtsasäiliön tyhjentäminen Javiko Oy:n vastuulle.

Selityksen huomioiminen

Valumavesien käsittely

Javiko Oy on selityksessään todennut, että on pyytänyt Leustun Kaivu Ky:n käymään paikalla ja antamaan arvion työn määrästä ja aikataulusta. Salaojitus on pyydetty tekemään tänä syksynä. Salaojituksesta kyseiseltä yritykseltä pyydetty yhteydenotto ei vielä takaa sitä, että toimenpide tulee tehtyä, asiasta ei ole olemassa sopimusta. Toimenpiteelle oli asetettu määräaika jo kehotuksessa 22.6.2023, eikä asiaan ole reagoitu. Päävelvoitteen 1 määräyksessä asetettu määräaika mahdollistaa vielä toimenpiteen suorittamisen tämän vuoden aikana. Salaojituksen tarkistaminen ja korjaus on mahdollista myös syystalvella, keväällä ketut saattavat siitä häiriintyä penikoimisen ollessa käynnissä.

Lantalan tyhjentäminen ja tarkastaminen

Vaikka Javiko Oy on selityksessään todennut, ettei ympäristöluvassa ole mainittu, mihin ajankohtaan mennessä vuosittainen lantalan tyhjentäminen tulee suorittaa, voidaan havaintojen ja myös [REDACTED] kertoman nojalla perustellusti todeta, ettei lantalaa ole kokonaisuudessaan tyhjennetty myöskään ainakaan edellisenä vuonna (2022), kasvusto lantalassa on niin runsas, kuten voidaan kuvistakin todeta. Selityksen nojalla ei kehotusta voi tulkita noudatetuksi, vaikka tyhjennys on luvattu tämän vuoden aikana suorittaa. Toimenpiteelle oli asetettu määräaika jo kehotuksessa 22.6.2023, eikä asiaan ole reagoitu. Asiassa on tarpeen antaa määräys, jotta tyhjennys tulee varmasti suoritettua ja rakenteet tarkastettua, päävelvoitteen 2 määräaika on asetettu vuoden loppuun, joka on myös selityksessä esitetty aika tyhjennykselle.

Asetettava Uhkasakko

Lupa- ja valvontalautakunta asettaa päävelvoitteiden 1-2 noudattamisen tehosteeksi juoksevan uhkasakon, jonka kiinteän peruserän suuruus on 4000 euroa noudattamatonta päävelvoitetta kohden.

Mikäli velvoitteita ei ole noudatettu määräaikaan mennessä, määrätään uhkasakon lisäerinä jokaiselta määräajan jälkeen alkavalta lisäkuukaudelta 2000 euroa noudattamatonta päävelvoitetta kohden.

Perusteet uhkasakolle

Ympäristönsuojelulaki (527/2014) 179 §

Jos tätä lakia tai sen nojalla annettuja säännöksiä tai määräyksiä ei ole noudatettu, valvontaviranomaisen on asian laatu huomioon ottaen kehotettava lopettamaan säännösten tai määräysten vastainen menettely ja ryhdyttävä toimiin 175 ja 176 §:ssä tarkoitetun hallintopakkoasian vireille saattamiseksi.

Valvontaviranomaisen on valvottava, että kehotusta ja hallintopakkoasiassa annettua kieltoa tai määräystä noudatetaan.

Uhkasakkolaki (1113/1990) 1, 6-9, 10, 18, 19, 22-24 §:t

Javiko Oy:tä on kuultu kehotusten laiminlyönnistä ja varattu tilaisuus selityksen antamiseen asiassa. Annetussa selityksessä ei ole tuotu esiin seikkoja, joiden johdosta kehotuksia voitaisiin katsoa noudatetun tai asian käsittely voitaisiin päättää.

Javiko Oy:llä on oikeudellinen ja tosiasiallinen mahdollisuus noudattaa päävelvoitteita. Uhkasakon suuruutta harkittaessa on otettu huomioon päävelvoitteiden laatu ja laajuus, velvoitetun maksukyky ja muut asiaan vaikuttavat seikat, kuten kehotuksen määräaikojen laiminlyönti.

Mikäli päävelvoitteita ei ole noudatettu voi lupa- ja valvontalautakunta uhkasakkolain 10 §:n mukaisesti tuomita uhkasakot maksettavaksi. Mikäli päävelvoitteet 1-2 on määräaikaan mennessä täytetty, raukeaa uhkasakkomenettely niiden osalta.

Kiinteistön omistaja velvoitetaan ilmoittamaan mahdolliselle uudelle kiinteistönomistajalle kiinteistöön liittyvästä hallintopakkotilanteesta. Lisäksi kiinteistön omistajan on ilmoitettava lupa- ja valvontalautakunnalle, mikäli kiinteistön omistaja vaihtuu.

Ympäristönsuojeluviranomainen ilmoittaa Maanmittauslaitokselle uhkasakkolain 19 §:n mukaisesti kiinteistöä Seriola 410-406-11-172 koskevasta velvoitteesta ja sen tehosteeksi asetetusta uhasta merkinnän tekemiseksi kiinnityksistä pidettävään rekisteriin.

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen voi hakea muutosta Vaasan hallinto-oikeudelta. Valitusosoitus on päätöksen liitteenä.

Päätöksen tiedoksi

Saantitodistuksella Javiko Oy

Tiedoksi

Keski-Suomen ELY-keskus

Päätös

Ympäristötoimenjohtajan esitys hyväksyttiin.